

สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพของครู
โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
เขตการศึกษา 8

นางสาวเพ็ญลักษณ์ ไชยรังษี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-982-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016662

I10312031

STATE OF IMPLEMENTATION OF WORK-ORIENTED EXPERIENCES
AREA IN THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 OF
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN THE EDUCATION
FOR RURAL DEVELOPMENT PROJECT,
EDUCATIONAL REGION EIGHT

MISS PENLUCK CHAIRUNGSRI

ศูนย์วิทยพัชการ
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-982-2

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เพื่อลักษณะ ไซยรังษี : สภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
เขตการศึกษา 8 (STATE OF IMPLEMENTATION OF WORK-ORIENTED
EXPERIENCES AREA IN THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.
2521 OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN THE EDUCATION FOR
RURAL DEVELOPMENT PROJECT, EDUCATIONAL REGION EIGHT)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ปานตา ใช้เทียมวงศ์, 181 หน้า ISBN 974-577-982-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพของครูที่สอน
ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท เขตการศึกษา 8

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนเป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา ไม่มีความถนัดในการสอนวิชาในกลุ่ม
การทำงานและพื้นฐานอาชีพ ถึงแม้ครูผู้สอนจะได้รับการอบรม สัมมนา และศึกษาหาความรู้ แต่ก็ไม่ครอบคลุมถึง
ปัญหาและความต้องการ ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีการหาความรู้ความชำนาญในงานอาชีพที่ตนต้องสอน โดยศึกษาตาม
ขั้นตอนของใบงาน และชุดการสอนวิชาชีพ ครูผู้สอนร้อยละ 82.7 ใช้เครื่องมือฝึกวิชาชีพทางด้านการเกษตร
ซึ่งตรงกับการสนับสนุนการใช้สื่อของผู้บริหาร แต่สื่อที่ใช้ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการจึงมีการผลิตสื่อขึ้นมา
ในโรงเรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนครูผู้สอนร้อยละ 91.8
ใช้สถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน เอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูผู้สอนร้อยละ 71.9 ใช้คือ คู่มือการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโครงการ กศ.พช. การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ครูผู้สอน
ร้อยละ 84.7 จัดในบางแผนการสอน กิจกรรมที่จัดขึ้นคือ บ่ายนิเทศและนิทรรศการ ส่วนผู้บริหารสนับสนุน
ให้จัดในวันสำคัญ ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเด็กแห่งชาติ โรงเรียนร้อยละ 73 จัดครูสอนวิชาในกลุ่มการทำงาน
และพื้นฐานอาชีพ และ วิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตโดยครูคนเดียวกันเป็นผู้สอน ทำการสอนโดยจำแนก
ตามความเข้มข้นของการฝึกทักษะในการทำงาน งานเลือกที่ครูผู้สอนร้อยละ 97.1 เลือกสอนในกลุ่มการ
งานและพื้นฐานอาชีพคือ แขนงงานเกษตรและแขนงงานช่างประดิษฐ์ ซึ่งครูผู้สอนร้อยละ 94 จัดกิจกรรม
การเรียนการสอนโดยคำนึงถึงการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันของนักเรียน และครูผู้สอนร้อยละ 74.4 ได้
เตรียมการสอนทุกครั้งก่อนสอน ใช้วิธีสอนด้วยการปฏิบัติจริง ก่อนสอนครูผู้สอนร้อยละ 94.6 ได้ชี้แจงหลักเกณฑ์
และวิธีการวัดผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้า ครูผู้สอนร้อยละ 92.1 ประเมินผล วิธีการ กระบวนการ และขั้นตอน
การปฏิบัติงาน ส่วนการวัดผลนั้น ครูผู้สอนร้อยละ 97.2 ใช้วิธีการสังเกต และร้อยละ 94.7 ใช้วิธีตรวจ
ผลงานที่สำเร็จแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

PENLUCK CHAIRUNGSRI : STATE OF IMPLEMENTATION OF WORK-ORIENTED EXPERIENCES AREA IN THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN THE EDUCATION FOR RURAL DEVELOPMENT PROJECT, EDUCATIONAL REGION EIGHT. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.PANTA CHAITIEMWONG, 181 PP. ISBN 974-577-982-2

The purpose of this research was to investigate the state of implementation of Work-Oriented Experiences Area in the Elementary schools Curriculum B.E.2521 of elementary school teachers in the Education for Rural Development Project, Educational Region Eight.

It was found that teachers were classroom teachers and-taught all subjects. Teachers had not enough skill in teaching Work-Oriented Experience Area subject. Although they were provided training courses such as meetings, seminar and field trips but those activities couldnot fulfill their problems and needs. Therefore teachers had to acquire knowledge and practice in those area themselves by studying from worksheets and teaching packages provided. 82.7 percent of teachers used agricultural training instruments which was supported by administrators. However the instruments used were not sufficient to the needs. So there were instruments producing in schools by the students themselves. 91.8 percent at teachers used school area for their instruction. The curricular supplements that 71.9 percent of teachers used was activity organizing manuals the Education for Rural Development Project. In organizing extra curricular activities, 84.7 percent of teachers organized their own lesson plans. The activities were bulletin and exhibition boards which were administrators to organize on important days such as New eneouraged by Year's Day or National Children's Day. 73 percent of schools assigned the same teachers to teach both Work-Oriented Experience Area subjects and the subjects in Extra Experience the teachers taught according to the students' level. The tasks that 97.1 percent of teachers selected to teach in Work-Oriented Experience Area were works in agricultural and hardicraft which 94 percent of teachers organized their activities by considering students utilization in their everyday life. 74.4 percent of teachers prepared their teaching every time they taught. Real practice technique was employed. Before teaching, 94.6 percent of teachers explained their students the evaluation criteria and method. 92.1 percent of teachers evaluated the method, process and steps of students performance. 97.2 percent of teachers employed the observation technique in measurement' and 94.7 percent of them employed work checking method.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ปานตา ไข่เทียมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณีย์ ศิริโชติ ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบและแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ กรุณาสละเวลาช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มภารงานและ ทั้ฐานอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ กศ.พช. ในเขตการศึกษา 8 ที่ได้กรุณา อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถาม และให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการวิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ และ พ.ต.ท.ปรีดา พบฤกษ์ ผู้ซึ่งให้การสนับสนุน ในด้านการเงินและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

เพ็ญลักษณ์ ไชยรังษี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
คำจำกัดความ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของหลักสูตร	12
การนำหลักสูตรไปใช้	13
หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	19
ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	30
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน กศ.พช.	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและตัวอย่างประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่ 5 สรุปลงการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	125
ประวัติผู้เขียน	181

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 แล้วศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา	4
2 ประชากรและตัวอย่างประชากร	46
3 รายชื่อโรงเรียน อำเภอ และจังหวัดของตัวอย่างประชากร	47
4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	50
5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน โครงการ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ที่พักปัจจุบัน ขนาดของโรงเรียน ระยะเวลา เข้าร่วมโครงการและการเข้าร่วมโครงการ	53
6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ เพื่อ ส่งเสริมการใช้หลักสูตรของครูด้านการเตรียมบุคคล	55
7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรของครูด้านการประสานงานของโรงเรียนกับ หน่วยงานอื่นและบุคลากรต่างๆ	55
8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารในด้านการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ที่มีให้กับครู	58
9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่สนับสนุนด้านการจัดเอกสารหลักสูตร	60
10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารด้านการสนับสนุนใช้สถานที่ในการสอน และฝึกปฏิบัติ	61
11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริม การเรียนการสอน	62
12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารด้านการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของครู	63

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการเตรียมบุคลากรของผู้บริหาร	64
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหาร	65
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการเตรียมเอกสารหลักสูตรให้ครูของผู้บริหาร	66
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสนับสนุนการเรียนการสอนด้านสถานที่ที่ใช้สอน และฝักฝักปฏิบัติของผู้บริหาร	67
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการเปิดสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในกลุ่มประชากรเฉพาะ	67
18	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครู แบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษาและที่ทำงานปัจจุบัน	68
19	จำนวนและร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครู ในด้านการสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพตามเหตุผลของการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของโครงการ กศ.พช.	70
20	แสดงจำนวนและร้อยละของ ครูในด้านการเตรียมการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	71
21	แสดงจำนวนและร้อยละของ ครูในด้านการใช้สื่อการสอน	73
22	จำนวนและร้อยละของ ครูในการใช้สื่อการสอน จำแนกตามการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน และการจัดเก็บบำรุงรักษา และการซ่อมสื่อการเรียนการสอน	74
23	แสดงจำนวนและร้อยละ ของครูในการใช้เอกสารหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	75
24	จำนวนและร้อยละ ของครูจำแนกตามลักษณะการใช้เอกสารประกอบหลักสูตร	77
25	จำนวนและร้อยละ ของครูในการใช้สถานที่ และฝักฝักปฏิบัติงาน ในการสอนวิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	78

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
26 จำนวนและร้อยละของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต.	80
27 จำนวนและร้อยละของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต แขนงงานและงานอาชีพที่เลือกสอน.	81
28 จำนวนและร้อยละของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามผลที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนงานอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ในเวลาที่เพิ่มขึ้นอีก 200 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา และสิ่งที่ครูกำหนดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.	83
29 แสดงจำนวนและร้อยละของครูในการใช้เทคนิคและวิธีสอน จำแนกตามงานที่เลือกสอน.	85
30 จำนวนและร้อยละของครูในการวัดและการประเมินผลกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ.	89
31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการการใช้หลักสูตรของครู.	91
32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการที่ใช้หลักสูตรของครู ด้านสื่อการเรียนการสอน.	92
33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการที่ใช้หลักสูตรของครูใน ด้านการใช้เอกสารหลักสูตร.	92
34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการที่ใช้หลักสูตรของครู ด้านการใช้สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติ.	93
35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการที่ใช้หลักสูตรของครูใน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.	94
36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการที่ใช้หลักสูตรกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพของครูผู้สอนในด้านการใช้เทคนิคและวิธีสอน.	95

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มการทำงาน
และพื้นฐานอาชีพของครูในด้านการวัดและประเมินผล

95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย